

Vluchtelingenwerk - Samenspraak Bunnik

Jaarverslag 2018

Resultaten en werkzaamheden

VWSB is een onafhankelijke vrijwilligersorganisatie die de belangen behartigt van de vluchtelingen die zich aan onze begeleiding toevertrouwen. De vrijwilligers vormen de verbinding tussen de vluchteling en alle organisaties waar hij/zij mee te maken heeft gedurende twee tot drie jaar. De vluchteling staat centraal.

Aantal vluchtelingen in de gemeente Bunnik

De overheid legt elk half jaar aan alle gemeenten in Nederland de verplichting op om een x-aantal statushouders te huisvesten, dit heet de Taakstelling Huisvesting Vergunninghouders. Voor Bunnik gold in 2018 een taakstelling van 22 personen. Met een achterstand uit 2016 van zes personen dienden 28 personen gehuisvest te worden. Eind 2018 was er nog een achterstand van drie personen. De nieuwe taakstelling voor de eerste helft van 2019 bedraagt zeven personen. Met een achterstand van drie personen dienen tot 1 juli 2019, tien personen gehuisvest te worden.

Huisvesting	Achterstand	Taakstelling	Totaal te huisvesten	Gerealiseerd	Naar volgend jaar
2015	2	26	28	29	-1
2016	-1	38	37	18	19
2017	19	21	40	34	6
2018	6	22	28	25	3
2019	3	18*	21*		

* = schatting

Van de 29 vluchtelingen die in 2015 zijn gekomen is van 22 vluchtelingen de begeleiding afgerond. In 2016 en 2017 zijn in totaal 52 vluchtelingen aangekomen. Het totaal aantal vluchtelingen in begeleiding per 31 december 2018 bedraagt 84 personen op 36 adressen. In 2018 zijn drie gezinnen gehuisvest van vijf personen of meer. De verwachting is dat de komende jaren ongeveer 20 vluchtelingen per jaar gehuisvest zullen worden.

De gebieden waarop VWSB actief is:

- I. Overheid: IND = Immigratie en Naturalisatie Dienst, COA = Centraal orgaan Opvang Asielzoekers, RSD = Regionale Sociale Dienst Kromme Rijn Heuvelrug, Belastingdienst, Wet Inburgering, Participatie-verklaringstraject.
- II. Lokale en sociale omgeving: huisarts, tandarts, burens, sportclub, scholen en kinderopvang, Centrum voor Elkaar, vrijwilligerswerk, Jeugdfonds Sport en Cultuur.
- III. Welbevinden en persoonlijke omstandigheden: huisvesting, financiële administratie/schulden, eenzaamheid, zorgen over familie, trauma, opvoeding, gezinshereniging.

Vluchtelingenwerk - Samenspraak Bunnik

IV. Opleiding en werk: taalinstututen, diplomawaardering, beroepsopleidingen, werkgevers.

Het bestuur van VWSB

Het bestuur van de Stichting is eindverantwoordelijk voor het reilen en zeilen van de organisatie. De dagelijkse leiding is in handen van de algemeen coördinator.

In 2018 heeft zich een aantal bestuurswisselingen voorgedaan: van de voorzitter en een algemeen bestuurslid is afscheid genomen. Een nieuwe voorzitter is aangetreden en uit de huidige bestuursleden is een nieuwe secretaris gekozen. Belangrijke bestuurstaken zijn het zorgdragen voor een gezonde financiële positie en goed werkgeverschap.

Om de taak van de algemeen coördinator te verlichten kon eind 2017 een administratief medewerker in dienst genomen worden.

In 2018 bleek de financieringsystematiek zoals gehanteerd in de afgelopen jaren, tot ernstige tekorten te leiden. Gelukkig kon dit in overleg met de gemeente Bunnik opgelost worden zodat met vertrouwen 2019 tegemoet gezien kan worden.

Het team van VWSB

De maatschappelijk begeleiders vormen de kern van onze organisatie. Samen met de twee taalcoach-coördinatoren en de werkcoach vormen zij onder leiding van de algemeen coördinator het team van VWSB. In 2018 waren negen maatschappelijk begeleiders actief. Zij begeleidden gemiddeld negen à tien vluchtelingen (gezinnen en alleenstaanden) op zo'n drie à vier adressen. Het team richt zich op vier taken: maatschappelijke begeleiding, inburgering, taalcoaching en werkcoaching.

Maatschappelijke begeleiding

De taken waarmee de begeleiders zich bezighouden zijn zeer divers. In de eerste maanden staan vooral administratieve en financiële regelzaken voorop, zoals inschrijving in de gemeente, aanvraag uitkering, aanvragen toeslagen, inrichting woning, aanschaf fietsen en alle andere noodzakelijke voorzieningen. En het op een geschikte school plaatsen van kinderen. Ook wordt in de beginperiode de inburgering en de inzet van een taalcoach geregeld. Als er sprake is van gezinshereniging, dan wordt dat ter hand genomen.

Een begeleider: Ik zal nooit het moment vergeten dat ik haar en haar kind voor het eerst zag. Het was op een koude voorjaarsochtend op het station in Bunnik en we gingen samen haar nieuwe huis bekijken. Eenmaal daar aangekomen slaakte ze een diepe zucht en zei: "so, this is my place".

Na deze intensieve maanden komen de mensen enigszins tot rust. Men is blij dat de AZC periode voorbij is en dat men zich kan richten op de toekomst. Er komen nu andere zaken aan bod zoals de verwerking van alles wat er gebeurd is, sluimerende gezondheidsproblemen, heimwee, soms een andere kijk op opvoeding en man/vrouwverhoudingen en het leren van die moeilijke taal Nederlands. Dit alles veelal in combinatie met het vinden van vrijwilligerswerk of zo mogelijk betaald werk. Veel lost zich in de loop van de tijd op met ondersteuning van de maatschappelijk begeleider, de taalcoach en indien beschikbaar ook met landgenoten en familie die al wat langer in Nederland wonen.

Vluchtelingenwerk - Samenspraak Bunnik

In 2018 heeft VWSB drie gezinnen van vijf, zes en zeven personen gehuisvest en daarnaast waren er nog twee gezinsherenigingen die in 2018 hun beslag kregen. De problematiek van gezinnen vraagt veel van de maatschappelijke begeleiders, zeker als het gezin nog maar kort in Nederland is en nauwelijks tot geen Westerse taal spreekt. Als gezinnen in een lege woning komen, kan ook de inrichting van de woning een forse taak zijn. Daarom wordt in 2019 gestart met een Werkgroep Praktische Ondersteuning. Ook zal gestreefd worden om met woningcorporaties tot afspraken te komen over eventuele overname van huisraad. Met grote inzet en betrokkenheid zijn ook deze gezinnen bezig hun plek te verwerven in de gemeente.

Voor de kinderen geldt dat zij naar de Taalschool in Zeist of naar de Internationale Schakelklas in Utrecht of Maarssen gaan. De ouders zijn bezig met de inburgering en waar mogelijk beginnen zij met vrijwilligerswerk, bijv. in Bunninchem, Dier en Wij en de Kringloopwinkels.

Inburgering

Alle nieuwkomers zijn inburgeringsplichtig, dat wil zeggen dat zij verplicht zijn binnen drie jaar het inburgeringsexamen te behalen op A2-niveau. Er wordt gestreefd naar het behalen van een hoger niveau, bijv. Staatsexamen I of Staatsexamen II. De maatschappelijk begeleiders bieden hulp bij het vinden van een passend taalinstuut waar men start met het inburgeringstraject, meestal twee keer in de week gedurende een tot twee jaar. Dat traject bestaat uit diverse onderdelen. Naast de gebruikelijke onderdelen als luisteren, spreken, lezen en schrijven, wordt ook examen afgelegd in de onderdelen KNS = Kennis van de Nederlandse Samenleving en ONA = Oriëntatie op de Nederlandse Arbeidsmarkt.

De termijn van drie jaar kan verlengd worden tot vijf jaar. Om dit traject te kunnen volgen wordt van DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs) geld geleend. Als men binnen de termijn slaagt, wordt de lening kwijtgescholden. Tot heden heeft iedereen in Bunnik de inburgering gehaald binnen de daarvoor gestelde termijn. Waar de nieuwkomer niet binnen drie jaar het vereiste niveau haalde, is tijdig verlenging aangevraagd.

Een Arabische sprekende vluchteling verbaasde zich erover dat de naam Mounir in Nederland zoveel voor kwam. Het bleek de aanspreekvorm 'meneer' te zijn.

Naast het inburgeringstraject is er sinds oktober 2017, het verplichte onderdeel Participatie-Verklaring-Traject wat afgesloten wordt met de ondertekening van de Participatie Verklaring. Dit traject bestaat uit acht lessen in de eigen taal over de Grondwet, cultuurverschillen, regelgeving, opvoeding enz. en wordt uitgevoerd door het inburgeringsinstituut NVA. De RSD meldt de nieuwkomers aan en VWSB volgt het traject. De nieuwkomer krijgt na huisvesting in de gemeente één jaar de tijd om dit traject te volgen. Lukt dit niet dan loopt de nieuwkomer het risico dat er geen geld geleend kan worden om de inburgering te betalen.

Vluchtelingenwerk - Samenspraak Bunnik

Reacties van deelnemers na het volgen van de Participatietraining:

Fijn dat we nu zoveel meer weten. Leuk dat we elkaar nu kennen en contact met elkaar kunnen hebben. We staan helemaal achter de NL-grondwet en weten dat mensen (ook naar ons) niet mogen discrimineren. We voelen ons nu echt welkom!

In 2018 is een herziening van de Inburgeringswet aangekondigd. Het is de bedoeling dat de regie die lag bij de nieuwkomer zelf, weer bij de gemeenten komt te liggen. Een van de uitgangspunten is dat al in het in het AZC begonnen wordt met een inventarisatie van de toekomstmogelijkheden van de nieuwkomer (asielmigrant). VWSB heeft aangegeven bij de gemeente Bunnik dat de taken die zij al sinds 2013 uitvoert, ook onder de nieuwe wet te willen blijven uitvoeren.

Alle kinderen en jongeren worden op scholen geplaatst. In 2018 zijn 4 kinderen geplaatst op de Taalklas in Zeist, 2 kinderen op de basisschool, 1 kind gaat naar de peuterspeelzaal, 4 kinderen gaan naar de Internationale Schakelklas te Utrecht.

Taalcoaching

Al sinds vele jaren organiseert VWSB de taalcoaching. Dit betekent dat aan een 'anderstalige', meestal een van de vluchtelingen, een taalcoach gekoppeld wordt gedurende bijna 2 jaar. De taalcoaches richten zich specifiek op het spreken in het Nederlands. De inburgeringslessen zijn daarbij een leidraad. De taalcoach-coördinatoren in Bunnik en Odijk regelen de koppelingen, onderhouden contact met de taalcoaches en organiseren bijeenkomsten. Taalcoaches kunnen trainingen volgen via het Taalhuis in Zeist of De Bilt. Ook verzorgt VWSB bij voldoende deelname zelf een training in Bunnik die gegeven wordt door een van onze bestuursleden die deskundig is op hoe men Nederlands als tweede taal leert.

Een taalcoach: In het begin is het veel handen- en voetenwerk en uiteindelijk kan je een echt gesprek voeren met je taalcliënt. Het is heel mooi om die ontwikkeling mee te maken.

In 2018 waren 52 taalcoaches beschikbaar, zijn 23 koppelingen tot stand gekomen en 21 koppelingen zijn gestopt. Eind 2018 waren 53 koppelingen actief.

Werkcoaching

In 2016 is VWSB gestart met het onderdeel Werkcoaching. Samen met vijf werkcoaches en een werkcoachcoördinator zijn in 2016 en 2017 ruim 30 vluchtelingen actief begeleid naar opleiding en werk. In de loop van deze twee jaar bleek dat het werk van de werkcoachcoördinator niet meer beschouwd kon worden als vrijwilligerswerk.

Vluchtelingenwerk - Samenspraak Bunnik

Tegelijk startte in 2018 de RSD met het Team Nieuwe Inwoners dat zich vooral richt op opleiding en het vinden van betaald werk door statushouders waarbij 'maatwerk' het sleutelwoord is. Deze actieve opstelling van de RSD leidde ertoe dat onze werkcoaching een andere inhoud kreeg. In 2018 is afscheid genomen van de vrijwillige werkcoaches. De functie van de werkcoachcoördinator verschoof van coördinatie naar uitvoering. Nu wordt in samenspraak met de maatschappelijk begeleider de werkcoach ingezet die met een cliënt aan de slag gaat. Met de RSD vindt goede afstemming plaats over wie wat doet.

In 2018 zijn twaalf personen gecoacht bij het vinden van werk of een opleiding. Het Postillion Hotel biedt inmiddels aan vijf statushouders werk, waarvan vier statushouders in 2018 geen gebruik meer maken van een bijstandsuitkering. Twee personen volgen een stage bij bedrijven in Bunnik en in Utrecht, een persoon werkt parttime bij een bedrijf in de bouw en een persoon werkt parttime in de pakketbezorging.

Gebruik van fondsen

In 2018 hebben wij ten behoeve van de cliënten van diverse fondsen gebruik gemaakt. Een fonds waar VWSB al jaren intermediair voor is, is het Jeugdfonds Sport- en Cultuur. In 2018 maken 27 kinderen van dit fonds gebruik. In samenspraak met de gemeente Bunnik is ervoor gekozen om een extra bijdrage te bestemmen voor kinderen die nog niet kunnen zwemmen. Er is in overleg met zwembad De Rumpst een pakket samengesteld waar in 2018 door 22 kinderen gebruik van is gemaakt.

Voor bijzondere, incidentele kosten is gebruik gemaakt van het Nationaal Kinderfonds, Stichting Babypakketten, Caritas in Bunnik en Odijk en de PKN Bunnik. Dit betrof vooral bijdragen voor kinderen die kwamen in het kader van gezinshereniging en voor babypakketten bij geboortes. Het Steunfonds Vluchtelingen Bunnik voorzorg in de reiskosten van gezinshereniging en leverde een bijdrage voor de aanschaf van tweedehands computers. Zoals elk jaar hebben alle cliënten van VWSB een kerstpakket ontvangen via de kerstpakkettenactie van de Lions Club.

In 2018 kwamen ouders van Arabisch sprekende kinderen met het voorstel om de kinderen Arabische les te geven door een van de ouders die docent Arabisch is. VWSB heeft dit initiatief van harte ondersteund en het fonds WHAM heeft een bijdrage ter beschikking gesteld om de lessen mogelijk te maken.

Met zijn moedertaal zet de nieuwkomer de eerste schreden in het nieuwe land, op de nieuwe school. Wellicht is die taal een laatste strohalp uit de wereld die hij moest verlaten, de verbinding met thuis en anderen in het land van herkomst. Wanneer we de moedertaal over het hoofd zien of negeren, dan tasten we de identiteit van het kind aan: wie ben ik, waar kom ik vandaan, wat doe ik?

Een tweede taal leren bouwt hoe dan ook voort op de eerste taal. Beide talen putten uit dezelfde mentale opslag en neurale netwerken. Ze worden gelijktijdig in de hersenen geactiveerd: het is onmogelijk om de eerste taal uit te schakelen wanneer in de tweede wordt gecommuniceerd. Flexibel kunnen switchen tussen talen – zoals aardig wat sprekers doen – wordt beschouwd als de ultieme vorm van taalbeheersing.

Uit Ruimte voor Nieuwe Talenten, <https://www.taallectoren.nl/>

Vluchtelingenwerk - Samenspraak Bunnik

Eind 2018 is een notitie opgesteld om helderheid te geven over de uitgangspunten die VWSB hanteert voor een aanvraag bij een fonds.

Organisatie en coördinatie.

Taken die de organisatie in 2018 heeft uitgevoerd:

- Begeleiding en aansturing van de vrijwillige medewerkers. De vrijwilliger weet met veel zaken om te gaan aan de hand van een takenlijst, via teamvergaderingen, deskundigheidsbevordering en te rade gaan bij collega's. Bij specifieke problematiek wordt de coördinator gevraagd om ondersteuning. Elke persoon/gezin dat begeleid wordt heeft zijn eigen specifieke problematiek. Hoe meer cliënten, hoe meer problematische situaties. Bij cliënt overstijgende problematiek gaat de coördinator in overleg met de geëigende instanties om te zoeken naar oplossingen en verbeteringen.
- Werven en inwerken van nieuwe vrijwilligers en informeren van nieuwe bestuursleden.
- Het in overleg met de gemeente, koppelen van de vluchteling aan een woning via het systeem van het COA, overleg met woningcorporaties, treffen van diverse voorbereidingen en het maken van de nodige afspraken, enz.
- Het samen met de administratief medewerker uitvoeren van alle voorkomende werkzaamheden, het bijhouden van namenlijsten en overzichten, het organiseren van vergaderingen, het voeren van allerlei diverse vormen van overleg zowel beleidsmatig als uitvoerend.
- Het informeren van het bestuur en het maken van diverse bestuursstukken, waaronder het jaarverslag.
- Invoeren en actualiseren van het cliëntregistratiesysteem, inclusief de informatievoorziening.
- Het implementeren van de AVG (Europese privacywetgeving).
- Regionalisering: Er is regelmatig overleg met de vier samenwerkende groepen, zowel uitvoerend als bestuurlijk. Er is ongeveer drie keer per jaar overleg met de tien vluchtelingenwerkgroepen in de regio die niet lid zijn van VluchtelingenWerk Nederland. De coördinator van Bunnik is de voorzitter.
- Het begeleiden van enkele gezinsherenigingsdossiers.

Alle deze taken zijn in 2018 uitgevoerd door 2 beroepskrachten, de algemeen coördinator voor 24 uur per week en de administratief medewerker voor 10 uur per week.

Bunnik, 11 maart 2019.